

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Karolínou Tylovou, LL.M. v právní věci žalobců: **a) O.M.,** **b) A.M.,** nar. **■**, **c) M.M.,** nar. **■**, všichni státní příslušnost U., t. č. bytem **■**, zastoupeni Mgr. Jirím Douskem, advokátem AK SPOLAK s.r.o., se sídlem 8. března 21/13, Liberec V - Kristiánov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, **o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 1. 2016, č. j. OAM-399/ZA-ZA14-K07-2015,**

t a k t o :

- I. **Žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 25. 1. 2016, č. j. OAM-399/ZA-ZA14-K07-2015, s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Dne 24. 4. 2016 podala žalobkyně a) jménem svým a jménem svých dětí - žalobkyně b) a žalobce c) žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedla, že je ukrajinské státní příslušnosti a ukrajinské národnosti, hlásí se k řecko-katolické církvi a není členkou žádné politické strany ani jiné organizace, nikdy nebyla a ani v současnosti není trestně stíhána. Svou vlast opustila dne 14. 2. 2015, před odjezdem žila ve městě Zbaraž v Ternopilské oblasti. Žalobkyně a) žádá o udělení mezinárodní ochrany společně s manželem, v České republice počítá s pomocí matky, která zde žije. Žalobkyně a) má vysokoškolské vzdělání a v domovském státě pracovala před odchodem na mateřskou dovolenou jako učitelka základní školy. O mezinárodní ochranu požádala, protože by v České republice chtěla zůstat se svou matkou alespoň po dobu, než se situace na Ukrajině stabilizuje. Vlast opustila proto, že manžel, který rodinu živí, dostal povolávací rozkaz. Pokud by byl odveden, rodina by zůstala bez prostředků. Zdravotní stav sebe, své dcery a syna označila za dobrý. Ve vlastnoručně psaném prohlášení zopakovala, že hlavním důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je strach o manžela a děti.

Doplňující pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl s žalobkyní a) proveden téhož dne. Žalobkyně zopakovala, že její manžel obdržel povolávací rozkaz do

armády, který převzali jeho rodiče. V té době však již měla rodina žalobkyně zajištěna víza do České republiky, protože vzhledem k obdobné zkušenosti švagra žalobkyně tušili, že povolávací rozkaz přijde. Vyřídili si proto s předstihem pozvání od zaměstnavatele matky žalobkyně v České republice. K situaci v místě bydliště žalobkyně uvedla, že zde vojenský konflikt neprobíhá, a rodina na Ukrajině žádné potíže neměla. Pokud by manžel neobdržel povolávací rozkaz, z místa bydliště by neodjeli. Žalobkyně však zdůraznila strach z války, z možnosti odvodu manžela do armády a s tím spojené obavy o budoucnost. Do České republiky nepřijeli s úmyslem zůstat zde natrvalo, chtěli by pouze po nějakou dobu zůstat u matky (babičky), doufají ve zlepšení situace v domovském státě. Žalobkyně konstatovala, že manžel nikdy v armádě nesloužil, nevykonával ani základní vojenskou službu. V případě návratu do vlasti se žalobkyně bojí, že by manžela mohli v probíhající konfliktu zastřelit, nebo by mu hrozilo vězení, kdyby se vojenské povinnosti vyhýbal.

Dne 4. 11. 2015 byla žalobkyni dána možnost seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Dne 13. 11. 2015 žalobkyně a) doložila písemné vyjádření sepsané jejím manželem. Ve vyjádření je uvedeno, že informace, které mají být podkladem pro vydání rozhodnutí, jsou oficiální informace, ve skutečnosti je však situace významně jiná.

Napadeným rozhodnutím neudělil žalovaný žalobcům mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1990 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Vycházel přitom z výpovědi žalobkyně a) a z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně vycházel z Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) ze dne 15. 1. 2015, Zprávy Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 1. 6. 2015, Zprávy Freedom House ze dne 28. 1. 2015, Výroční zprávy Human Rights Watch 2015, ze dne 29. 1. 2015, Výroční zprávy Amnesty International ze dne 25. 2. 2015, a z Informací MZV ČR č. j. 98848/2015-LPTP ze dne 21. 5. 2015, č. j. 98524/2014/LPTP ze dne 16. 4. 2014, č. j. 115045/LPTP ze dne 9. 10. 2015 a č. j. 110105/2014-LPTP ze dne 1. 8. 2014, dále pak i z Infobanky ČTK „Země světa, Ukrajina“ v aktuálním znění. Žalovaný neshledal důvod pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. a) ani § 12 písm. b) zákona o azylu. Konstatoval, že žalobci nejsou ve své vlasti pronásledováni pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. K § 12 písm. b) zákona o azylu uvedl, že současnou nestabilní a zhoršenou bezpečnostní situaci nelze podřadit důvodům relevantním pro udělení mezinárodní ochrany. Ve dvou z celkem 24 oblastí Ukrajiny, konkrétně v Doněcké a Luhanské oblasti při ruské hranici, skutečně dochází ke střetům mezi ukrajinskými bezpečnostními složkami a protivládními ozbrojenými separatisty, ty se však omezují jen na části území těchto dvou oblastí. Žalobci před svým odchodem žili na západě Ukrajiny, tedy v oblasti, které se zhoršená bezpečnostní situace vůbec nedotýká. K obavám žalobkyně a) z odvedení manžela do války žalovaný odkázal na odůvodnění rozhodnutí týkajícího se jejího manžela. Žalovaný dále konstatoval, že v České republice nebyl udělen azyl nikomu z rodinných příslušníků žalobců a ti tak nesplňují důvody pro udělení azylu dle § 13 zákona o azylu. Žalovaný také zkoumal, zda žalobcům nelze udělit azyl z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu. Zabýval se rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobců, přihlédl k jejich věku a zdravotnímu stavu. Uvedl, že žalobkyně a) je dospělou, zdravou, plně svéprávnou a praceschopnou osobou, která je schopná se postarat jak o sebe, tak i o své děti, které jsou také zcela zdraví. Žalovaný zdůraznil, že ani existenci rodinných vazeb na území České republiky nelze považovat za důvod pro udělení

azylu z humanitárních důvodů. Zdůraznil, že humanitární azyl je udělován pouze za výjimečných okolností v případech, kdy nebyl shledán důvod pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, ale kdy by bylo zcela nehumánní azyl neudělit. V případě žalobců žalovaný takové okolnosti neshledal. Žalovaný současně posuzoval, zda žalobci nesplňují důvody k udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Konstatoval, že žalobci neuvedli a ani žalovaný nezjistil žádné skutečnosti, na základě kterých by mohla žalobcům hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti ve smyslu § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu. Nezjistil také žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že by žalobci byli na Ukrajině vystaveni skutečně hrozícímu nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, tedy nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Žalobkyně a) neuvedla v průběhu správního řízení žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že by se v případě svého návratu na Ukrajinu měla stát terčem cíleného zájmu státních orgánů své vlasti. Dle žalovaného na Ukrajině rovněž neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobkyním za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Zhoršená bezpečnostní situace panuje pouze ve dvou oblastech Ukrajiny, ve zbytku země je situace stabilní. Ternopilská oblast, kde žalobci žili, není násilím nijak zasažena. Žalovaný dále vyloučil, že by případné vycestování žalobců na Ukrajinu představovalo postup v rozporu s mezinárodními závazky České republiky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d). Zdůraznil, že ani rodinné vazby na území České republiky nejsou důvodem pro udělení doplňkové ochrany a společné soužití žalobkyně a) a její matky je možné kdekoliv, kde budou mít povolený pobyt. Realizace soukromého a rodinného života žalobců tak není podmíněna jejich pobytem na území České republiky. Vzhledem k tomu, že žalobci nesplňují důvody ani pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu, nebyl jim udělen ani tento typ doplňkové ochrany.

Rozhodnutí žalovaného napadli žalobci včasnou žalobou. Namítali, že splnili podmínky pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Zdůraznili, že odvod manžela, (otce) do armády, by byl proti jeho vnitřnímu přesvědčení a víře. Žalobkyně a) dále uvedla, že odvod manžela do armády by byl i proti jejímu přesvědčení. Žalobci patří do sociální skupiny, která považuje válku a ozbrojené konflikty za nehumánní a postupem vojenské správy se cítí být pronásledováni. Odvodem manžela (otce) do armády by se také zhoršila ekonomická situace žalobců, kteří jsou na jeho příjmu závislí. Žalobci dále uvedli, že naplnili i zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Své tvrzení dokládali zprávou Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 4. 8. 2015, která varuje před cestou do oblastí na východě a jihu Ukrajiny postižených ozbrojenými konflikty. Žalobci tak mají za to, že s ohledem na bezpečnostní situaci v zemi původu jim reálně hrozí závažná újma na životě či tělesné integritě. Žalobci žalovanému vytkly, že ve svém rozhodnutí nijak nezohlednil jejich tvrzení, že situace na Ukrajině je horší, než žalovaný uvádí. Odkázaly na články na serveru Aktuálně.cz ze dne 26. 12. 2015 *Vánoční příměří se nedodrží, na východě Ukrajiny pokračují přestřelky* a ze dne 4. 1. 2016 *Ukrajina chce, aby Rada bezpečnosti jednala o vyslání mírových sil do Donbasu*. Podle žalobců žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, neboť situace na Ukrajině je stále vážná a vývoj situace nelze jednoznačně předjímat. Dále žalobci uvedli, že jsou kvůli ozbrojenému konfliktu v zemi původu v tíživé ekonomické situaci, manžel žalobkyně a) před odjezdem ukončil pracovní poměr a je bez zaměstnání. K nedobré ekonomické situaci na Ukrajině odkázali na článek zveřejněný dne 11. 6. 2015 na serveru ParlamentniListy.cz *Tohle nevypadá dobře. Německý tisk přinesl hrozivé zprávy o ukrajinské ekonomice*, který popisuje stagnaci příjmů obyvatel a

velký nárůst cen za zboží. V případě návratu na Ukrajinu by se všichni žalobci ocitli bez jakéhokoli příjmu, protože jejich manžel (otec) ukončil v domovském státě pracovní poměr a při návratu na Ukrajinu by byl uvězněn či odveden do armády. Žalobci také namítali, že se žalovaný nedostatečně zabýval jejich rodinnou, ekonomickou a sociální situací a nesprávně vyhodnotil možnost udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Žalobkyně a) připomněla, že má v České republice matku, která zde žije 15 let a má zde vybudované zázemí, které je schopna zajistit i pro žalobce. Česká republika je jedinou zemí, kde mohou žalobci realizovat svůj rodinný život. Během dosavadního pobytu v České republice se jim podařilo zajistit bydlení, děti nastoupily do mateřské školy. Žalobkyně a) také zmínila, že žalobce c) by měl dne 14. 3. 2016 podstoupit operaci v nemocnici v Jablonci nad Nisou a že k jeho rekonvalescenci by odchod jeho otce do války jistě nepřispěl. Výjimečnost rodinné a sociální situace pak žalobci spatřují v tom, že v případě návratu na Ukrajinu bude rodina v souvislosti s ozbrojeným konfliktem, se kterým nesouhlasí, rozdělena, protože manžel (otec) žalobců bude odveden do armády či uvězněn. Ze všech výše uvedených důvodů žalobci navrhovali, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.

Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě, které předložil spolu s originálem správního spisu, s žalobními námitkami nesouhlasil a navrhoval, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. K tvrzenému strachu žalobců z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu žalovaný uvedl, že sama žalobkyně a) popřela, že by ona nebo její děti měly ve vlasti problémy z důvodů rasy, náboženství, národnosti či jiných azylově relevantních důvodů. Ohledně obav žalobců z odvedení jejich manžela (otce) do armády žalovaný uvedl, že branná povinnost je zcela legitimní občanskou povinností, což uznává také Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951. Vyhýbání se nástupu vojenské služby či dezerce, a to i kdyby byly trestnými, není samo o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Pokud žalobci namítali, že jsou členy nějaké pronásledované sociální skupiny, která válku a ozbrojené konflikty shledává jako nehumánní, pak žalovaný s odkazem na závěry vyjádřené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2007, č. j. 9 Azs 33/2007-78, konstatoval, že do takové skupiny žalobce zařadit nelze. Žalovaný dále poukázal na účelovost žádosti žalobců o mezinárodní ochranu, protože o ní zažádali až poté, co byla žalobkyně a) a jejímu manželovi, zamítnuta žádost o trvalý pobyt. Žalovaný zdůraznil, že právo na azyl nezahrnuje právo žadatele vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život, ale slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, jsou-li u žadatele shledány zákonem stanovené důvody, popřípadě existují-li zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo nehumánní azyl neudělit. Tyto podmínky žalobci nesplňují. K neudělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014-26, v němž byla mimo jiné hodnocena intenzita konfliktu na území Ukrajiny. Zdůraznil, že konflikt je omezen na východní část Ukrajiny a jeho intenzita výrazně kolísá. Žalovaný také poukázal na požadavek kumulativního splnění podmínek prokazujících existenci skutečně závažné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, tak jak byl vyjádřen v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68, a uzavřel, že v případě žalobců nebyla prokázána dostatečná míra individualizace jim hrozícího svévolného násilí.

Při ústním jednání dne 29. 6. 2016 žalobci i žalovaný setrvali na svých stanoviscích. Žalobci tvrdili, že zhoršená bezpečnostní situace se dotýká celého území Ukrajiny, neboť do armády jsou povoláváni muži ze všech oblastí. K prokázání svých tvrzení navrhovali provést

důkaz výsledkem matky žalobkyně a), potvrzením o tom, že žalobci mají v České republice zajištěno ubytování, rozhodnutími o přijetí k předškolnímu vzdělávání žalobkyně b) a žalobce c), pokyny pro příjem dětského pacienta Nemocnice Jablonec nad Nisou týkající se žalobce c), propouštěcí zprávou žalobce c) z Nemocnice Jablonec nad Nisou ze dne 24. 6. 2016, kde žalobce c) podstoupil operaci nosní mandle a instalaci ušních trubiček, a články ze serveru Aktuálně.cz a ParlamentníListy.cz, které označili v žalobě. S ohledem na zdravotní stav žalobce c) žalobci žádali, aby soud znovu zvážil možnost udělení humanitárního azylu.

Krajský soud po zjištění, že napadené rozhodnutí je způsobilé k přezkumu podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“) a žaloba byla podána v zákonné lhůtě, tj. dle § 32 odst. 1 zákona o azylu před uplynutím patnácti dnů od doručení napadeného rozhodnutí žalobci, přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení, které vydání tohoto rozhodnutí předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Žalobní body vymezené žalobci směřují zejména proti tvrzenému nesprávnému posouzení jejich žádosti o udělení mezinárodní ochrany z hlediska azylu dle § 12 písm. b), humanitárního azylu dle § 14 a doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. V mezích žalobních bodů zdejší soud napadené rozhodnutí přezkoumal.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle § 14 zákona o azylu jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Doplňková ochrana se podle § 14a odst. 1 zákona o azylu udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (§ 14a odst. 2 zákona o azylu).

Soud se nejprve zabýval argumentací žalobců o příslušnosti k určité sociální skupině v

souvislosti s jejich negativním postojem k ozbrojeným konfliktům. Této argumentaci však nemohl přisvědčit. *Určitá sociální skupina je skupina osob sdílejících objektivně společnou charakteristiku nebo je alespoň takto společností vnímána. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotýčných osob. Rozhodujícím důvodem pro udělení mezinárodní ochrany je pak existence odůvodněného strachu z pronásledování směřujícího vůči žadateli o azyl jakožto příslušníku této sociální skupiny ze strany státních orgánů příslušné země, případně ze strany některých složek obyvatelstva, které nerespektují normy stanovené v zákonech dotýčné země, přičemž úřady vědomě takové jednání tolerují a odmítají, či nejsou schopné zajistit před takovým jednáním účinnou ochranu* (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004 - 60, všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz). Uvedené závěry nelze vztáhnout na případ žalobců. Žalobkyně a) také nijak neprokázala, že její strach z případného pronásledování je odůvodněný, přičemž ze správního spisu ani nevyplynulo, že by své názory jakkoliv veřejně projevovala tak, aby jí na tomto základě mohla hrozit vážná újma. Obecný nesouhlas žalobkyně s řešením situace na východě Ukrajiny tak v žádném případě nenaplnuje azylový důvod ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, když se nemůže jednat o odůvodněnou obavu ve smyslu citovaného ustanovení.

Žalobci dále uváděli, že je k odchodu z vlasti vedli i ekonomické důvody, neboť pokud by byl manžel žalobkyně a) odveden do armády nebo musel nastoupit do vězení, výrazně by se zhoršila jejich ekonomická situace. Jedná se o pochopitelné důvody, tyto jsou však zcela neslučitelné s taxativně a přísně vymezenými důvody pro udělení azylu dle citovaného § 12 zákona o azylu. Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu ekonomická nouze není důvodem pro udělení azylu. Jak vyplývá ze zpráv o zemi původu, Ukrajina se v současnosti skutečně potýká s ekonomickou krizí, tato situace však postihuje velkou část obyvatel bez rozdílu, a proto ani v případě žalobců nelze tuto okolnost zhodnotit jako azylově relevantní.

K námitce směřující proti neudělení humanitárního azylu, poukazuje zdejší soud na ustálenou judikaturu, podle níž na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu v mezích, jaké jsou u přezkumu správního uvážení nutné, aby nenahrazoval uvážení správního orgánu uvážením svým (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, a ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55).

Humanitární azyl lze udělit v případě hodném zvláštního zřetele a zpravidla nepřichází v úvahu tehdy, když tvrzení uvedená žadatelem o udělení mezinárodní ochrany je třeba zvažovat v rámci důvodů pro udělení azylu podle § 12 a § 13 zákona o azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu. V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl*

poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“

Žalobkyně a) však neuvedla v žádosti o udělení mezinárodní ochrany a ani v dalším průběhu správního řízení žádné mimořádné okolnosti, které by byly důvodem pro možné udělení humanitárního azylu. V průběhu správního řízení hovořila pouze o tom, že v případě návratu na Ukrajinu bude muset její manžel nastoupit vojenskou službu nebo jít do vězení. K udělení humanitárního azylu z rodinných důvodů se Nejvyšší správní soud již mnohokrát vyjádřil. Uvedl, že snaha o společné soužití s partnerem, případně s nezletilým dítětem, jsou zcela jistě důvody pochopitelné, avšak nikoliv natolik závažné a naléhavé, aby bez přistoupení dalších okolností mohly být vnímány jako výjimečné, tedy zvláštního zřetele hodné ve smyslu § 14 zákona o azylu upravujícího udělení humanitárního azylu (srov. např. rozsudek ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69, rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60, či rozsudek ze dne 21. 1. 2004, č. j. 4 Azs 47/2003 - 52). V případě žalobců navíc nelze hovořit o trvalých rodinných vazbách na území České republiky, když všichni žalobci i manžel žalobkyně a) do země přicestovali až v únoru 2015.

K otázce udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, soud konstatuje, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že se žalovaný podrobně zabýval také možnými důsledky návratu žalobce do vlasti. Soud má za správný závěr žalovaného, že u žalobců nebyla shledána hrozba nebezpečí vážné újmy ve smyslu citovaného § 14a odst. 2 zákona o azylu. Nebylo zjištěno, že by žalobcům mohla hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti ve smyslu § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu, ani že by byly na Ukrajině vystaveny skutečně hrozícímu nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, existence branné povinnosti manžela žalobkyně a) a s tím spojené ekonomické problémy rodiny nemůže být sama o sobě vnímána jako nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Pokud se jedná o závěr správního orgánu o nesplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, Nejvyšší správní soud se v nedávné minulosti několikrát zabýval bezpečnostní situací na Ukrajině, přičemž dospěl k závěru, že se nejedná o tzv. totální konflikt, jenž by dosahoval takové intenzity, že by byl každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy (srov. např. usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, usnesení ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 - 26, usnesení ze dne 18. 9. 2015, č. j. 2 Azs 194/2015 - 28, či usnesení ze dne 10. 12. 2015, č. j. 8 Azs 131/2015 - 24). Zhoršená bezpečnostní situace panuje pouze ve dvou oblastech z celkového počtu 24, na něž je Ukrajina administrativně rozdělena. Konkrétně se jedná o Doněckou a Luhanskou oblast. Ve zbytku země je bezpečnostní situace stabilní a občané Ukrajiny své případné aktuální potíže řeší prostým přestěhováním se v rámci země. Místo posledního pobytu žalobců v obci Zbaraž není

v současnosti střety ukrajinských vládních vojsk a povstalců ze strany separatistů nijak zasaženo. Případné vycestování žalobců nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky České republiky dle § 14a odst. 2 písm. d), což žalobci ostatně ani nenamítají.

Soud neprovedl navrhovaný výslech matky žalobkyně, důkaz listinou prokazující, že žalobci mají v České republice zajištěno ubytování, ani rozhodnutími o přijetí žalobkyně b) a žalobce c) k předškolnímu vzdělávání, neboť to považoval pro své rozhodnutí za zcela nadbytečné. Z uvedených listin, ani výslechem matky žalobkyně a) soud nemohl zjistit žádné azylově relevantní skutečnosti. Soud provedl důkaz žalobkyní označenými články z internetu na serveru Aktuálně.cz a ParlamentníListy.cz, neshledal však, že by informace v nich obsažené byly v rozporu s informacemi, které si pro své rozhodnutí obstaral žalovaný od institucí působících v oblasti práv uprchlíků. Pokud jde o zprávy Nemocnice Liberec týkající se žalobce c), ani těmi soud důkaz neprováděl, protože vzhledem k tomu, že žádost o mezinárodní ochranu žalobci podali dne 24. 4. 2015, postupoval zdejší soud dle § 75 odst. 1 s. ř. s. a vycházel při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Dle čl. 52 odst. 1 směrnice č. 2013/32/EU je možno přímý účinek čl. 46 odst. 3 této směrnice použít pouze pro správní řízení zahájená po 20. 7. 2015, což není případ žalobců.

Soud uzavírá, že žalovaný dostal své povinnosti dostatečně zjistit skutkový stav a řádně se vypořádal se všemi žalobkyní a) uváděnými důvody odchodu ze země původu.

Soud zdůrazňuje, že udělení mezinárodní ochrany je pouze specifickým způsobem legalizace pobytu na území České republiky, a to z přesně vymezených důvodů; v ostatních případech je však nutno vycházet z režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů, azylovým řízením nelze nahradit smysl a účel úpravy obsažené v zákoně o pobytu cizinců. Mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je právním institutem výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoli však před jakýmkoli negativními jevy v zemi jeho původu, nýbrž jen z důvodu upravených v zákoně o azylu.

Žalobci se svými námitkami neuspěli. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci nemají právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměly úspěch. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek,

je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 29. června 2016

Mgr. Karolína Tylová, LL.M.,
soudkyně